

Таблица 2
Употреба на комбинации на акцентни единици

І полустишие	Най-често	Често	Рядко
8-сричник	21+32+32	31+21+32; 21+42+21; 1+43+32; 21+22+43	31+31+21; 31+1+43; 1+53+21; 1+33+43
9-сричник	32+32+32	32+22+43; 42+21+32	останалите

В първото полустишие една комбинация се среща най-често, а именно 21+32+32; Тя е изградена от акцентните единици, които имат на-висока фреквентност в езика. Четири от комбинациите се срещат често, а именно 31+ 21+ 32; 1+ 43+ 32; 21+ 42+ 21; 21+ 22+ 43 и четири рядко, а именно: 31+ 31+ 21; 1+ 53+ 21; 31+ 1+ 43; 1+ 33+ 43. Веднага прави впечатление, че между рядко използваните комбинирания няма такава със структура 5+3. Освен фактора фреквентност в езика на дадена акцентна единица, действа и друг фактор, който бих определила като фоново метричен.

Полустишието като ритмична единица

Когато Разцветников превежда „Първа песен“ за първото издание, той още не е бил воден от идеята за родство на полустишието на хекзаметъра с народния 5+3, но за да създаде ритъм, той структурира стиха в две полустишия, като прави силна последната позиция на всяко от полустишията не само чрез константно ударение, но и чрез словоразделите. Така 3-сричната акцентна единица има много ясна тенденция да доминира в края на полустишията. Наблюденията показват следните тенденции:

– Най-често срещаната комбинация е от акцентни единици с най- висока степен на фреквентност в българския език.

– В групата на често срещаните конфигурации виждаме две, които имат структура 5+3, и две, които нямат тази структура. Именно чрез тях се разширяват възможностите за комбинаторика на двусрична с ударение на първата сричка (21), която е от най-често срещаните акцентни единици. Дактилът изисква първата акцентна единица да бъде с ударение на първата сричка, т.е. 21; три-срична с ударение на първата (31); или моносилаб (1). Комбинаториката предполага три възможности с една и съща акцентна единица в началото. Всички възможни комбинации с начало 21 са често употребявани. Не е така с начални 31 и 1.

Преди да пристъпя към описание на второто полустишие, бих искала да подчертая, че 8-сричното полустишие е ритмичната единица, която още тук, в този първи превод, има количествено предимство пред другите полустишия, а в късните преводи, когато вече е формулирана идеята за родство между народния 8-сричник и полустишието на старогръцкия хекзаметър, то става изцяло доминиращо. Осемсричното полустишие има по-висока фреквентност в сравнение с другите, защото при стиха с женска цезура и хорей при цезурата и двете полу-